

THE ARCHIVED DIALECT HERITAGE AND ITS MODERN EXISTENCE

Margarita Koteva

Institute for Bulgarian Language “Prof. L. Andreychin” of the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria

Abstract: *The report presents the dialect archives in the Department for Bulgarian Dialectology and Linguistic Geography of the Institute of Bulgarian Language “Prof. L. Andreychin” of the Bulgarian Academy of Sciences, which include authentic dialect lexis from different regions of the Bulgarian language territory, collected for more than 70 years. The process of collecting dialect material in a card-index and its use in lexicographic and linguo-geographical scientific works is described. The ways for enriching the archived dialectal heritage with new lexical units and the modern means for its preservation and popularization (digitalization, creation of interactive dictionaries, interactive maps, etc.) are indicated. The importance of dialect archives for the study of the history of the Bulgarian literary language and of the traditional folk culture is emphasized.*

Keywords: *Dialect Archives; Bulgarian Dialect Lexis; Card-Index; Preservation; Digitalization*

АРХИВНОТО ДИАЛЕКТНО НАСЛЕДСТВО И НЕГОВОТО СЪВРЕМЕННО БИТИЕ

Маргарита Котева

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към Българска академия на науките, София, България

Резюме: *В доклада се представят диалектните архиви в Секцията за българска диалектология и лингвистична география на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към БАН, които включват автентична диалектна лексика от различни краища на българската езикова територия, събирана в продължение на повече от 70 години. Проследява се процесът на обработка и картотекиране на диалектния материал и използването му в различни лексикографски и лингвогеографски научни трудове. Посочват се пътищата за обогатяване на архивното диалектно наследство с нови лексикални единици и съвременните средства за неговото опазване и популяризиране (дигитализация, създаване на интерактивни речници, интерактивни карти и др.). Подчертава се важното значение на диалектните архиви за изследване на историята на българския книжовен език и на традиционната народна култура.*

Ключови думи: *диалектни архиви; българска диалектна лексика; картотекиране; опазване; дигитализиране*

Въведение

Диалектните архиви са част от документалното културното наследство на нашия народ. В тях е събран автентичен езиков материал от различни краища на българската езикова територия, който има важно значение за изследването на българските диалекти, историята на българския книжовен език и традиционната народна култура.

В тази статия се представят диалектните архиви на Секцията за българска диалектология и лингвистична география (СБДЛГ) на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ (ИБЕ) към БАН. Проследява се процесът на теренно събиране на диалектния материал, неговата обработка и картотекиране, както и създаването на различни лексикографски и лингвогеографски научни трудове. Посочват се съвременните средства (дигитализация, създаване на интерактивни карти, електронни речници и др.) за опазване на диалектното архивно наследство и неговото популяризиране.

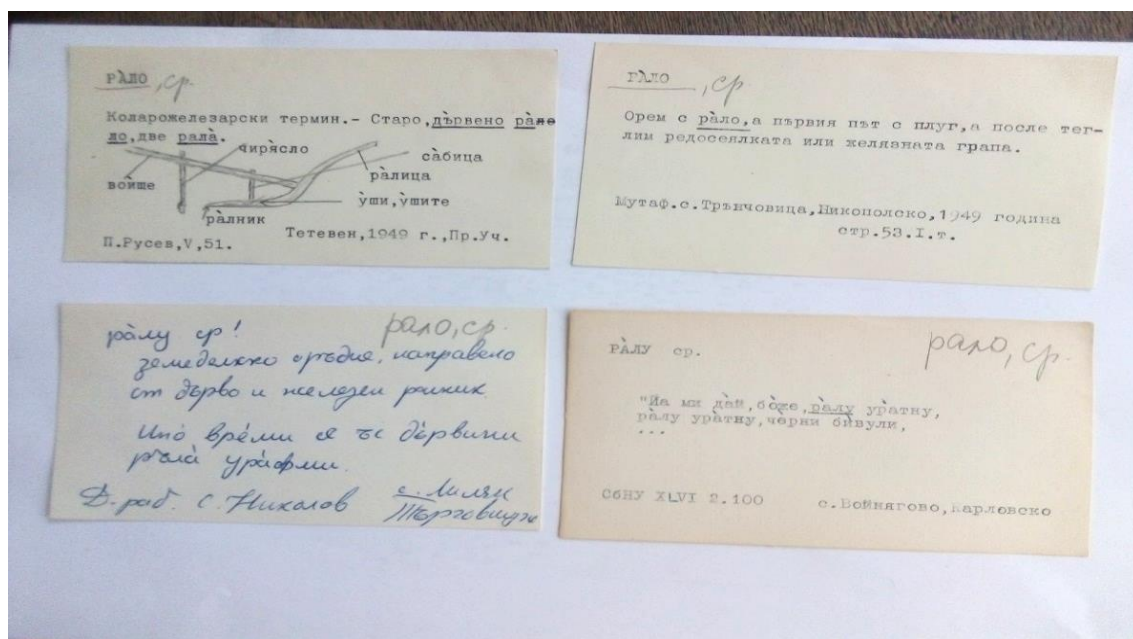
1. Видове диалектни архиви. Събиране, обработка и картотекиране на диалектния материал

СБДЛГ на ИБЕ към БАН притежава пет диалектни архива: Архив на Българския диалектен речник (Арх. БДР) (ABDR), Архив на Българския диалектен атлас (Арх. БДА) (ABDA), Архив на Общославянския лингвистичен атлас (Арх. ОЛА) (AOLA), Архив на Европейския лингвистичен атлас (Арх. ЕЛА) и Архив на Общокарпатския диалектен атлас (Арх. ОКДА).

А) Архив на Българския диалектен речник

През 1942 г. по предложение на акад. Ст. Романски Управителният съвет на БАН и нейният Историко-филологически клон вземат решение да бъде създадена „Служба за български речник“ с цел изработване на речник на българския книжовен (литературен) език. Първият екип се състои от трима асистенти – Стойко Стойков, Александър Бурмов и Иван Коев, които имат задачата целенасочено и системно да събират езиков материал за „Речник на съвременния български книжовен език“. По-късно единият от тримата – проф. Ст. Стойков стига до идеята, че „час по-скоро трябва да бъде създаден академичен диалектен речник на българския език“ (Stojkov, Mladenov, 1969: 155). Под негово ръководство в Секцията за българска диалектология и лингвистичен атлас (днес СБДЛГ) се събира лексикален материал от диалектоложки, фолклорни, етнографски и краеведски изследвания, както и от теренни експедиции, проведени в страната. Проф. Стойков привлича и външни сътрудници (учители) за събиране на лексикален материал, чиито приноси, след рецензиране, са били откупувани от Института за нуждите на речника (Baltova, 2013: 61). В процеса на работа се включват също студенти, преподаватели, краеведи.

Събирането на емпиричен материал се извършва чрез провеждането на анкети по метода на включеното наблюдение в непринудена обстановка. На терен се записва автентична диалектна реч от коренните жители на проучваните селища, която е съхранена най-добре в езика на информаторите от по-възрастното поколение. Предпочитат се най-вече разговори с по-възрастни жени, които съхраняват особеностите на местния говор (мъжете може да са работили в други села и градове, което се отразява на говора им). Първоначално разговорите се записват на ръка или на магнетофонни ленти, докато днес вече се правят аудиозаписи. След обработка на материала, той се нанася на фишове и се подрежда в картотеката на Архива.

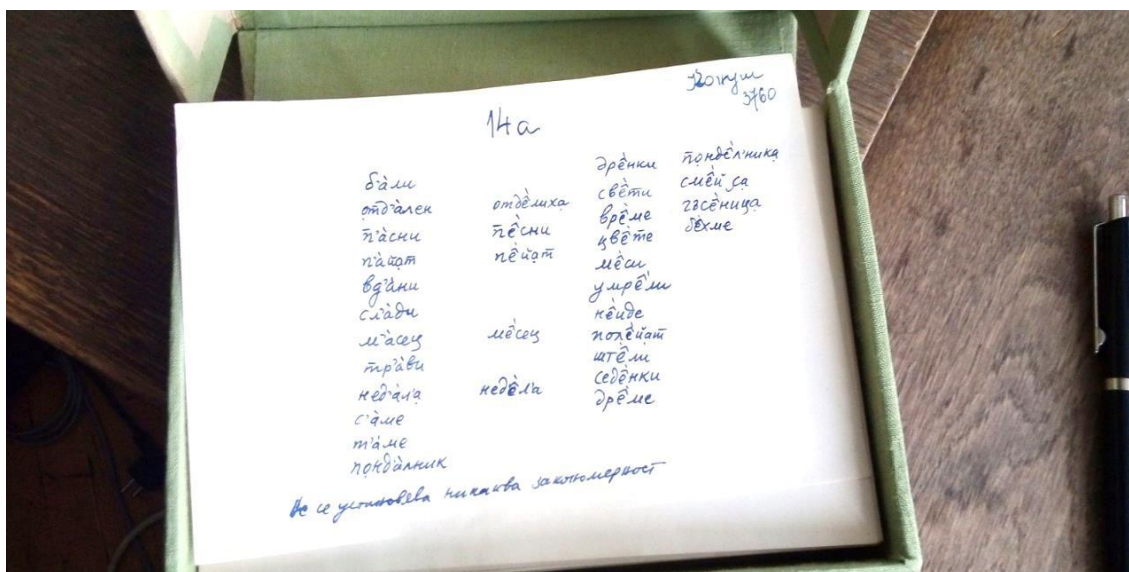
Фиг. 1 Из Архива на Български диалектен речник (ABDR)

Всяка дума се записва на фиша със заглавка, която е нормализиран вариант на диалектната дума (най-близък до книжовния), след нея следват граматическата характеристика на думата, фонетичният вариант, регистриран в диалектите, значението на думата, пример с употребата ѝ в конкретния диалект и нейното териториално разпространение (Вж. фиг. 1).

В Арх. БДР се откриват изключително редки и дори вече изчезнали архаични български думи: **кòтки** мн. 'царевица' Костандово, Велинградско, **печенàк** м. 'чеверме' Тетевенско, **тòфка** ж. 'бучка сирене' Девисилица, Крумовградско, **трòба** ж. 'чубрица' Рибново, Гоцделчевско, **клòфка** несв. 'ври слабо, като издава лек шум (за ястие)' Гоцделчевско; Маданско; Асеновградско, **кожарèц** м. 'гъстият мазен слой на прясно или кисело мляко; каймак' Разложко; Асеновградско, **нафешкèлен** прич. 'надут, бухнал (за хляб)' Момчиловци, Смолянско и др. Днес фондът наброява над 2,5 млн. единици и съдържа словното богатство на народните говори в и извън държавните ни граници.

Б) Архив на Българския диалектен атлас

Паралелно с работата по Българския диалектен речник се събира материал и за Българския диалектен атлас (БДА). „Съставянето на лингвистичен атлас, пише проф. Стойко Стойков, е една от най-важните и актуални задачи на диалектологията” (Stojkov, 1993: 384). От събрания материал са изработени 1450 картотеки. Арх. БДА включва диалектни данни за говорите на 2400 селища със старо местно население. По съставената от проф. Стойков обширна програма за проучване на българските диалекти в границите на България в продължение на повече от 30 години целенасочено е събран материал за БДА (Вж. Фиг. 2).

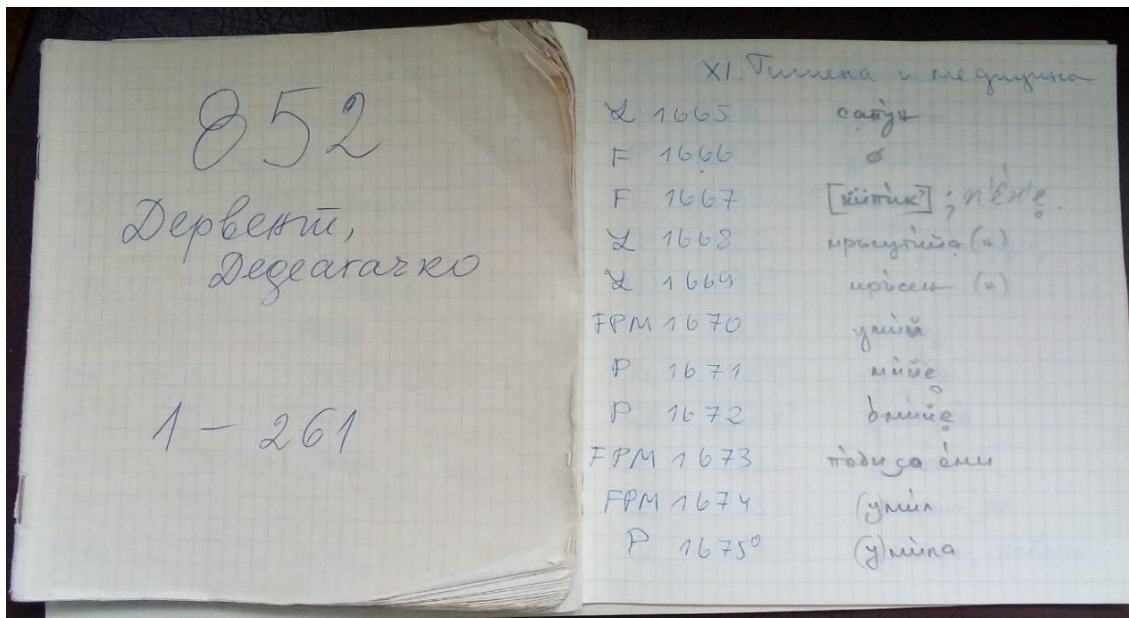
Фиг. 2 Из Архива на Български диалектен атлас (ABDA)

Ето какво разказва един от учениците на проф. Стойко Стойков – акад. Михаил Виденов (тогава студент), участник в теренните експедиции из страната за събиране на диалектен материал: „От нас се искаше да запишем чутото с фонетична транскрипция. Бабите говореха с нормална за себе си скорост, но не всичко им се разбираше. Родопската фонетика е един друг свят, не всички думи ни ставаха ясни по смисъл. Работата беше много уморителна. (...) Най-напред проучихме селото за нуждите на атласа. От моите записки извадих примери и попълних един въпросник. (...) После съпоставихме въпросниците и попълнихме фишовете за картотеката. По тях в София в Секцията по диалектология щяха да бъдат направени картите на атласа“ (Videnov, 2014).

В) Архив на Общославянския лингвистичен атлас

През 1958 г. в Москва на IV международен конгрес на славистите се взема решение да започне работата по проекта „Общославянски лингвистичен атлас“ (ОЛА). В него участват 13 национални комисии от различни европейски страни, в които живее славянско население. След като се определя територията на ОЛА и мрежата от населени пунктове (853 селища), се изработва бланковка и се съставя Въпросник от 3454 въпроса. В продължение на десет години (от 1965 г. до 1975 г.) се

събира диалектен материал едновременно от всички славянски диалекти, като той се записва с единна фонетична транскрипция. В събирането на Арх. ОЛА (Вж. Фиг. 3) участват езиковеди от СБДЛГ и студенти от СУ „Св. Кл. Охридски“. В него се съхранява езиков материал от 37 български селища, 5 от които извън държавните ни граници.

Фиг. 3 Из Архива на Общославянския лингвистичен атлас (AOLA)

Г) Архив на Европейския лингвистичен атлас

Във връзка с международния проект „Европейски лингвистичен атлас“ (ЕЛА) се създава и Арх. ЕЛА, който включва диалектен материал от 32 български селища, събиран по специално съставен Въпросник от 546 въпроса. Първоначалната идея е да бъдат издадени 12 тома от ЕЛА, които да са придружени от обширни коментари за диалектните особености на европейските езици от седемте основни езикови групи (келтски, романски, германски, славянски, балтийски, угро-фински, кавказки) и на други отделни езици. Селищната мрежа на ЕЛА обхваща над 2 600 пункта.

Д) Архив на Общокарпатския диалектен атлас

Събирането на диалектен материал за Арх. ОКДА започва през 1972 г. по Въпросник, който се състои от 785 въпроса, разпределени в различни лексико-семантични групи, като българската диалектна мрежа включва 15 селища. Лингвистичният материал от архива дава възможност за изследване на продължителната интерференция в рамките на целия карпато-балкански ареал – от Днестър до Морава и от Дунав до Северните Карпати (Клепикова, Младенов 1981: 92).

2. Съвременни начини за опазване и популяризиране на архивното диалектно наследство

2.1. Дигитализация на диалектния материал

Дигитализацията е един от начините за опазване на архивното диалектно богатство и предотвратяване на неговото по-нататъшно унищожаване вследствие на природни бедствия или на неправилно ползване. В началото на XXI в. колективът на СБДЛГ със сътрудничеството на проф. Кирил Симов от Института по информационни и комуникационни технологии към БАН започва дигитализация на Словника на Арх. БДР по програмата CLaRK (Вж. Фиг. 4). Лексикографската програма позволява да се въвежда диалектна информация в отделни компоненти: **<nw>** нормализиран вариант на думата, **<phV>** фонетичен вариант на думата в съответния диалект, **<morph>** морфологичната ѝ характеристика, **<sense>** значение, **<combW>** изрази и фразиологични съчетания, в които думата се употребява, **<semGr>** други особености на семантичната ѝ структура, **<example>** автентични примери от дистрибуцията ѝ в говора, **<vil>** териториалното ѝ разпространение. За около 10 г. по-голямата част от Словника е дигитализирана. Това обаче е недостатъчно, за да се ползва Арх. БДР в електронен вид или да бъде създаден от дигитализирания материал електронен диалектен речник, каквито речници отдавна съществуват в страни като Чехия и Словения. Това е така, защото в Словника не се включва цялата диалектна информация, записана на фишовете в картотеката (липсват фонетичните варианти на думата, синтактичната им употреба, териториалното им разпространение и др.). За осъществяването на тази цел сътрудниците от СБДЛГ търсят все още алтернативи.

This Document is created with the Clark System!
<http://www.bultreebank.org> -->

```
<dialDictionary>
<entry>
<nw>гран[свам и гран[сувам</nw>
<phV> </phV>
<morph>гл.</morph>
<sense>за масло, тлъсто нещо, солена риба:
започвам да граня, да бръжда, вгранявам се,
вгранясвам се, вбръждавам се</sense>
<combW></combW>
<semGr></semGr>
<example></example>
<vil></vil>
```

Фиг. 4 Извадка от Словника на Арх. БДР, дигитализиран по програмата CLaRK

През последното десетилетие се извършва и дигитализирането на Въпросника на ОЛА, за да може той да бъде леснодостъпен и ползван от различните национални комисии на ОЛА. За целта е изработена специална таблица от проф. Петер Вайс от Словения (Вж. Сн. 5), в която се попълват лингвистичните данни по всеки въпрос. В таблицата се записват: видът на въпроса (Пр. **SI** – словообразователен, **F** – фонетичен, **L** – лексикален и т. н.), самият въпрос с илюстративен материал (Пр. ‘**лисица-самка**’ ■ **лисица – lisica – lisica**), отговорът на въпроса, който е ексцерпиран от съответния диалект (Пр. **le' sica**), номерът на въпроса във Въпросника и коментар към него (Пр. **V/k**).

'FL ... 2010-09-24c	Вопрос ОЛА ■ иллюстративный материал	V/k	° ×	Пункт =114 Ответ / Коментарий	0000	Q
SI	'лисица-самка' ■ лисица – lisica – lisica	V0017		le' sica	0033	
		k0017			0034	
F	lisъ /u произв/ ■ лис, лиса, лисица – lisica – lis	V0018		le' sica	0035	

Фиг. 5 Таблица, по която се дигитализира Въпросника на ОЛА

2.2. Лексикографски и лингвогеографски трудове

Арх. за БДР е ценен източник на емпирична диалектна информация за съставянето на различни по тип речници: диалектни – „Идеографски диалектен речник на българския език“, Т. I. А–Д (2012) и Т. II. Е–М (2021), Хотева-Вачева, М., Сл. Керемидчиева „Говорът на село Зарово, Солунско“, (2000), Вакарелска-Чобанска, Д. „Речник на самоковския говор“ (2005) и „Речник на говора на с. Хърсово, Мелнишко“ (2006), Керемидчиева, Сл., А., Кочева, Л. Василева, К. Първанов, З. Сертова, Ил. Гаравалова „Еркеч – паметта на езика“ (2012), Гълъбов, Л. „Лексиката на говора в с. Доброславци, Софийско“ (2000), Чернаев, П. „Яснец. Речник на говора на с. Руховци, Еленско“ (2002), Антонова-Василева, Л., Г. Митринов „Речник на българските говори в Южните Родопи, Драмско и Сярско“ (2011), тълковни – „Речник на българския език“ Т. 1–15. (1977–2015), старобългарски – „Старобългарски речник“ Т. I и II. (1999–2004), Мъжлекова, М. „Речник на старобългарски думи в днешните български говори“ (1990), етимологични – „Български етимологичен речник“, Т. 1–8. (1971–2017), етнолингвистични – Легурска, П., Н. Павлова, М. Китанова. „Човешкият живот. Раждане. Сватба. Погребение. Тематичен речник на българската обредност“ (2012), Барболова, З. и др. „Речник на народната духовна култура на българите“ (2016), фразеологични – Ничева К., С. Спасова-Михайлова, Кр. Чолакова „Фразеологичен речник на българския език“, Т. 1–2. (1974–1975), ономастични – Михайлова, Д. „Местните имена в Ботевградско“ (2008), Чолева, А. „Селищни имена от Югозападна България“ (2002).

Върху основата на богат езиков материал от картотека на Арх. БДА са издадени шест регионални тома на БДА (два от които за говорите извън държавните

ни граници). Върхово постижение на лингвистичната география е завършването и отпечатването в началото на XXI век и на два обобщаващи тома на БДА – „БДА. Обобщаващ том. I–III. Фонетика. Акцентология. Лексика” (2001) и „БДА. Обобщаващ том. IV. Морфология” (2016), които обхващат цялата българска езикова територия – Мизия, Тракия и Македония. Те са достъпни в електронен формат на сайта на Института за български език¹.

Диалектни материали от картотеките на Арх. ОЛА, Арх. ЕЛА и Арх.ОКДА са картографирани и в издадените томове на ОЛА, ЕЛА и ОКДА. От Общославянския лингвистичен атлас са публикувани 9 фонетико-граматически и 9 лексикално-словообразователни тома². Българската национална комисия на ОЛА е поела ангажимент да отпечата следващия т. 11. „Роднински названия“ на ОЛА. Българският колектив, участващ в Европейския лингвистичен атлас³, предоставя редовно през годините на другите национални комисии диалектен материал от българските говори и справки за българския материал на картите в атласа, които се изработват от чуждестранните учени в него. В ЕЛА, т. 9. е публикувана първата карта „Названия за овчар“, изработена от Българската национална комисия на ЕЛА, като се подготвя публикуването и на втора карта „Названия на ръж“. От ОКДА са издадени 7 тома с 489 карти и 264 некартографирани материала от 210 селища. През 2008 г. излиза от печат сборника „Карпато-балканский диалектний ландшафт. Язык и культура” (2008), в който е поместена публикацията на Л. Василева, Сл. Керемидчиева и М. Витанова „Болгарские полевые материалы для Общекарпатского диалектологического атласа”, включваща български теренни материали, събрани за ОКДА в периода 1980–1982 г. от Т. Костова и Л. Василева (Василева, Котева, 2017:212).

2.3. Интерактивни диалектоложки продукти

Благодарение на различни научни проекти с целево финансиране се реализират интересни интерактивни продукти, свързани с популяризирането на българското диалектно богатство. И докато чрез традиционните нагледни средства се постига по-голяма конкретност на явленията, то чрез електронните средства е възможно динамичното интерпретиране на тези явления. През 2014 г. след систематизирането на лингвогеографски материали от БДА и от множество други диалектоложки изследвания на българските говори е създадена „Карта на диалектната делитба на българския език” от сътрудници на СБДЛГ (Л. Антонова-Василева, Л. Василева, Сл. Керемидчиева, А. Кочева) и високо квалифицирани компютърни специалисти. На нея всеки би могъл не само да види основните

¹ At site of Institute for Bulgarian Language: <https://ibl.bas.bg/lib/bda/#page/1/mode/1up> (last view: 29.07.2022), <https://ibl.bas.bg/lib/bda4/#page/1/mode/1up> (last view: 29.07.2022)

² Общославянски лингвистичен атлас [Obshtoslavyanski lingvistichen atlas]: <https://www.slavatlas.org/> (last view: 29.07.2022)

³ Българският колектив, участващ в Европейския лингвистичен атлас [Balgarski kolektiv, uchastvasht v Evropeyski lingvistichen atlas]: <https://lingv.ro/atlas-linguarum-europae/> (last view: 29.07.2022)

диалектни области, но и да чуе автентични записи от тях и да прочете за най-важните особености на съответния диалект⁴.

През последните 2–3 години в Интернет се появи още една интерактивна карта – „Интерактивна кулинарна карта на българската езикова територия“ (Вж. Фиг. 6). Тя е изработена също от сътрудници от СБДЛГ (А. Кочева, Сл., Керемидчиева, М. Котева, А. Халил) и компютърния специалист Кр. Слав по проект, финансиран от ФНИ. За целта са проведени теренни експедиции във и извън страната, записана е автентична реч от българските диалекти и са направени видеозаписи, свързани с приготвянето на традиционни ястия и напитки в отделните географски региони. Допълнително за онагледяване на диалектната информация са приложени и снимки на ястията и напитките, както и на предмети от бита, записани са многобройни кулинарни рецепти, народни песни и обичаи. Събраният диалектен материал е използван и за обогатяване на Арх. БДР в Института за български език. Със своята мултилинейна структура, влючваща разнородни елементи като картина, звук, видео и текст, тази карта предизвиква огромен интерес у нас и в чужбина⁵.

Фиг. 6 Интерактивна кулинарна карта на българската езикова територия (ИКК)

Заклучение

Неоспорим е фактът, че с появата на новите медии съвременният човек става все по-зависим и привързан към използването им, като трудно си представя ежедневието си без тях. Лингвистите са изправени пред предизвикателството да предлагат научни продукти, които са предназначени, както за изследователи, студенти, ученици и учители, така и за по-широк кръг от потребители. В XXI в.

⁴ Автентични записи [Avtentichni zapisi]: http://ibl.bas.bg/bulgarian_dialects/ (last view: 29.07.2022)

⁵ Кулинарна карта [Kulinarna karta]: <https://ibl.bas.bg/kulinarn/kulinarna-karta.html> (last view: 29.07.2022)

българската диалектология също се адаптира към промените на новото време, част от задачите ѝ са насочени към опазване и популяризиране на диалектното културно наследство чрез прилагане на съвременни лексикографски и лингвогеографски методи, съобразени с най-новите информационни технологии. Дигитализирането на архивите, създаването на научни трудове и интерактивни диалектоложки продукти са един от начините за опазване на това наследство и за насърчаване на интереса към него. Новите комуникационни технологии са инструмент за улесняване достъпа до културно съдържание и неговото по-широко разпространение.

Архиви на Института за български език // Archives at Institute for Bulgarian Language

ABDA – Arhiv na Balgarskia dialekten atlas v Sekciyata za balgarska dialektologia i lingvistichna geografia na Instituta za balgarski ezik “Prof. L. Andrejchin” kam BAN (in Bulgarian)// [Архив на Българския диалектен атлас в Секцията за българска диалектология и лингвистична география на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към БАН]

ABDR – Arhiv na Balgarskia dialekten rechnik v Sekciyata za balgarska dialektologia i lingvistichna geografia na Instituta za balgarski ezik “Prof. L. Andrejchin” kam BAN (in Bulgarian)// [Архив на Българския диалектен речник в Секцията за българска диалектология и лингвистична география на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към БАН]

AOLA – Arhiv na Obshtoslavyanskiya lingvistichen atlas v Sekciyata za balgarska dialektologia i lingvistichna geografia na Instituta za balgarski ezik “Prof. L. Andrejchin” kam BAN (in Bulgarian)// [Архив на Общославянския лингвистичен атлас в Секцията за българска диалектология и лингвистична география на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към БАН]

Литература (References)

Baltova, Y. (2013). Prof. Stojko Stojkov i balgarskata leksikografia (in Bulgarian), 70 godini balgarska akademichna leksikografia. Dokladi ot shestata nacionalna konferencia po leksikografia i leksikologia (24–25 oktombri 2012), ISBN 978-954-322-578-1, Publisher: “Prof. M. Drinov” – BAS, Sofia, Bulgaria, 2013, pp. 59–66 // [Балтова, Ю. (2013). Проф. Стойко Стойков и българската лексикография. 70 години българска академична лексикография. Доклади от шестата национална конференция по лексикография и лексикология (24–25 октомври 2012), ISBN 978-954-322-578-1, Издателство: “Prof. M. Drinov” – БАН, София, България, 2013, с. 59–66]

IKK. (n. d.). Interaktivna kulinarna karta ana balgarskata ezikova teritoriya // [Интерактивна кулинарна карта на българската езикова територия] <https://ibl.bas.bg/kulinar/kulinarna-karta.html> (last view: 29.07.2022)

Klepikova, G. P.; Mladenov, M. Si. (1981). Obshtokarpatski lingvistichen atlas. Problemi i rezultati (in Bulgarian), Sapostavitelno ezikoznanie, 6, №1, pp 92–98 // [Клепикова, Г. П.,

- М. Сл. Младенов (1981). Общкарпатски лингвистичен атлас. Проблеми и резултати. Съпоставително езикознание, 6, № 1, София, България, 1981, с. 92–98]
- Stojkov, S.; Mladenov, M. (1969).** Projekt za „Ideografski rechnik na balgarskiya ezik“ (in Bulgarian). *Balgarski ezik*, № 2, Publisher: BAS, pISSN: 0005-4283, eISSN: 2603-3372, Sofia, Bulgaria, 1969, pp. 155–170// [Стойков, Ст., М. Младенов. (1969). Проект за „Идеографски диалектен речник на българския език“. *Български език*, № 2, Издателство: BAS, pISSN: 0005-4283, eISSN: 2603-3372, София, България, 1969, с. 155–170]
- Stojkov, S. (1993).** *Balgarska dialektologia*. Treto izdanie, ISBN 954-430-161-5, Izdatelstvo: BAS, Sofia, Bulgaria, 1993, p. 425// [Стойков, Ст. *Българска диалектология*. Трето издание, ISBN 954-430-161-5, Издателство: БАН, София, България, 1993, с. 425]
- Vasileva, L.; Koteva, M. (2017).** *Balgarskata dialektna lingvistichna geografija prez XXI*. Dokladi ot Mezhdunarodnata yubilejna konferenciya na Instituta za balgarski ezik „Prof. L. Andrejchin“ kam BAN (Sofia, 15 – 16 maj 2017 г.). Chast 1. ISBN: 978-954-92489-9-9, Publisher: BAS, Sofia, Bulgaria, 2017, pp. 204–222 // [Василева, Л., Котева, М. (2017). *Българската диалектна лингвистична география през XXI в. Доклади от Международната юбилейна конференция на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ към БАН* (София, 15 – 16 май 2017 г.). Част 1. ISBN: 978-954-92489-9-9, Издателство: БАН, София, България, с. 204–222] http://ibl.bas.bg/wp-content/uploads/2017/05/SBORNIK_IBE_15-16May2017.pdf (last view: 29.07.2022)
- Videnov, M. (2014).** Prof. Stojko Stojkov – mojat vdahnoven uchitel (in Bulgarian), electronic resource // [Виденев, М. (2014). Проф. д-р Ст. Стойков – моят вдъхновен учител, електронен ресурс] <http://e-nasledstvo.com/index.php/2014-11-21-14-37-22/142> (last view: 29.07.2022)

Chief Assistant PhD. Margarita Koteva

Institute for Bulgarian Language “Prof. L. Andrejchin” at the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia 1113, Bul. „Shipchenski prohod“ № 52, Bl. 17, Bulgaria

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2316-0555>

m.koteva@ibl.bas.bg

AUTHOR'S DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES AND PUBLICATION ETHICS OF THE JOURNAL (<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>)

Received: 23 December 2022

Accepted: 22 February 2023

Published: 30 June 2023

DOI: <https://doi.org/10.55630/KINJ.2023.090107>

KIN Journal, 2023, Volume 09, Issue 1

Science Series Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization

Научна поредица Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация

Научная серия Культурное и историческое наследие: сохранение, презентация, оцифровка

Editors

Prof. PhD. Petko St. Petkov

Prof. PhD. Galina Bogdanova

Редактори/съставители

проф. д-р Петко Ст. Петков

проф. д-р Галина Богданова

Copy editors

Assist. prof. PhD. Nikolay Noev

Assist. prof. PhD. Kalina Sotirova-Valkova

PhD. Paskal Piperkov

Технически редактори

гл. ас. д-р Николай Ноев

ас. д-р Калина Сотирова-Вълкова

д-р Паскал Пиперков

© Editors, Authors of Papers, 2023

© Редколегия, Авторски колектив, 2023

Published by

Institute of Mathematics and Informatics

at the Bulgarian Academy of Sciences,

Sofia, Bulgaria

Издание на

Институт по математика и

информатика при Българска академия на

науките, София, България

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

ISSN: 2367-8038